

A HARGITA ÜZENETE

A líra — a többévszázados hagyományokhoz igazodón — az ötvenedik évfordulójához érkezett romániai magyar irodalomban mindig fontos szerepet vállalt. A próza vitathatatlan klasszikusai (elsősorban Tamási Áron) mellett a költők, Dsida és Áprily, a „gyönyörű sorsú“ Salamon Ernő és a sokat csalódott Reményik, s az utánuk következők, idősebb és fiatalabb kortársaink a szocializmusban — valamennyien érezték a felelősséget, ha tehetségük jellege, világnézetük szerint más-más módon adtak is hangot a megtartó humánumnak.

Ezt az örökséget veszik át a legfiatalabbak — a legfiatalabbak nemcsak korban, hanem földrajzilag is. Hiszen Kolozsvár, Bukarest, Marosvásárhely után, éppen napjainkban, a romániai magyar irodalomnak új város-központjai tűnnek fel az egész ország egyre gazdagabban benépesülő irodalmi térképén. A frissen indult megyei lapok körül, érthetően, elsősorban az „utánpótlás“ tömörül, s igyekszik kialakítani vidéken, kisvárosokban a nem vidékies szocialista kultúrát, a régi emlékeket felelevenítve megteremteni a folytonosságot s az új hagyományt.

A sepsiszentgyörgyi *Megyei Tükör* sikerei e téren már közismertek (noha még ők is csak az út elején járnak). Mi ezúttal a csíkszeredai *Hargita* köré felsorakozott fiatalok közül mutatunk be néhányat (jóllehet egyikük-másikuk már folyóiratunk olvasói előtt sem ismeretlen), nem a teljesség igényével, de a múlt és a jelen dialektikus egységének és különbözőségének felmutatásával, legfőképpen pedig buzdításul: legyenek az elkövetkező évek e csírák szárba-
szökkenésének tanúi.

Kántor Lajos

MIKLÓS LÁSZLÓ

A SZÓ *Mint a malomkő a búzát,
fogatlan anyóka a kenyeret,
ásó a földet,
játékkockáit a gyermek —*

*zúzom és morzsolom,
forgatom és illesztem
a szavakat
ajkaim között.*

*Ó, szó,
mint kenyér,
mint búza:
éltető eleven eledel! —*

*Mindennap
több vagy valamivel
s én — soványan! — egyre éhesebb.*

Villámláskor

(Vészharangként kongatnak a felhők.
Az eget — mintha EKG-lap lenne
vergölődő szívünk jeleivel —
villámok karcolják.)

Társat,
hátizsákot feledve
ki erre, ki arra loholna
fedél alá.

Elfekszünk a mezőn.
Ázunk.

Szavak maszkjába búvunk,
hogy ne látszodjék
arcunkon
a rémület.

SÁNTHA IMRE

Sirató

(Részletek)

Apák
fiak
kő kút
komor
ok

szinte
szító
majdnem ég
az ige
ahogy

rólatok
imádkozok

fű
hull
víz hűl
lármázik
a fals
tor

amin
síró
szitkunk

szájba
gyül

s magunk
elunt
vackát
verve
vájva
ordítok
jaj
majdnem
egyedül.

*

Tűzzel jársz, beléd harap a szikra,
hamuba fújsz, sínyli a szemed . . .
mi hát a jobb,

ha hallgatsz, a csend magyaráz félre,
ha beszélsz, a szájad gyermekéből
ökkel fel valamelyik bigott.

Faragj dalfát száraztiszta törzsből,
olyanból, mit ősi lob lepett,
s énekelj kecskebél citerádon . . .
idézd meg a tudós véneket.

Az ágyútalp

Aludj, fiam,
holnap majd előállsz,
anyád csergéjébe takarózva
ma éjjel még háljál csendesen . . .

s verd ki, mondom, vesd ki a fejedből
azt a kelevény rossznyavalyát,
amit szabadságnak
álmodunk.

Ez a jó,
a hozzánk illő hü szusz
itt az elfőtt ajtó-deszka mögött,
odakint a tél is kétszínű ma,
csakhogy dugtig tömje a belét
strázsának irt
óvatlan paraszttal.

Aludj, fiam,
s lássad, merre járnak
a kirekesztett esküszegők,
hol lesi őket a császár vassa.
s melyik völgyészáj osztja meg velük
a pisztrángos loccsanó vizet . . .

Az asszony gyűr,
s langját a búzának
megsózza kövér gömbölyű könnyel,
valahol egy kutya vacsog halkán,
s vacogó szél rázza a kaput,
s mintha egyetlen temető volna,
roskadtan hallgat a nagy falu,
s még a tetők zsindelye alól sem
szivárog az ember-mutató füst.

Hiába,
a mária-legények
túl jó acélt dobáltak közénk,

a java megtérdelt,
míg a többit
szétrúgta a sziszegő iszony . . .

félni,
félni,
ez a mi erényünk,

mert a szó, mit panaszolunk, vétek . . .
s csak a mi szemünkből
csíp eret.

Mást vártál,
én ennyit tudok, öcskös

.....
s nézz bele, a tenyerem bogot hányt,
s nem azért, mert játszottam vele ...

Ēbredj, fiam,
pitymallik, menned kell,
de ne ejtsd el már úgy a fejed,
így éltünk mi,
s hiába az írás
a szent szabad ökörterelésről,
minket tereltek és irtottak meg.

Viszik őket,
jaj, jó villás gyermek,
olyan erős, mint egy bükkfa nyújtó,
és a többi,
mind-mind szál szépe,
mind-mind a dülök duzzadt kalássza.

Vajon hol hasít belőlük zsendelyt
a muzsikás császári parádé,
vajon hova s meddig állogatják
meredt lábbal
dög határ-karónak?

Az asszony a tűz mellett matiszkál,
elfordult, hogy ne lássam a képét ...

mennyit dugjuk egymás elöl, isten,
s mennyit hívunk,
vétkeinket verve
mellünk szőrös bozontja alatt.

Ragya jár a tornác száraz fáján,
s beléhull az emberek szemébe,
s mintha fehér fagyott lajtorjának
tünne az Olt,
mit kivettek bérbe
a fogfehér éjek, s rajta másznak ...
beljebb-beljebb bennünk,
durva talpú,
otromba mozgású
rossz fohásznak.

S gyászol a Kőd,
egészen hozzánk bújt,
ölelkezzünk
zsibbadtra szorosan ...
Nappalaink rágós kotyvalékát

szaggassa meg legfrissebb erőnk,
a gyermek, s hadd szülessen halomra . . .

mert a fekete-toros cserépbe
csak a lakoma leve fehér . . .

OLAH ISTVÁN

Ég az utca

Az éjszaka legszebb kakasának súlyát
házak méricskélik.

Megdől a keresztgerenda,
és továbbadja a következőnek.

Így a háztető:

virgonc kakasom ma éjjel megszólalt,
legszebb kakasom nem késnek tartottam,
pelyvával ettem,

jó széllel itattam,
most kiveri az ágyból a harangozókat.
Szörnyűt sikoltanak a bikák,
húsukon kapirgál a kakas.

Lassan a csűr is megég,
nem táncolnak nyáron a lányok,
szemverésre oltanak a kakas tollából,
s a kölykök szénnel ép utcát, csürt,
meg nem égő állatokat rajzolnak
a kerítésre,

aztán e véletlen nappal vége:
a gerendát s a harangokat
megüli a füst
vagy talán a béke.

Szombat

lehúzzák a redőnyöket
a polcot rendezgetik
a kiabáló címkék
varázs-suhintásra halványulnak
elszámolás után
villogó vödörökben víz buzog
szétterül

lapján virítanak a nyomok
s egy száraz folt a sarokban a csend

reggelre tán megszikkadnak
tócsába hulló álmaink —

FERENCZ ISTVÁN

A föld fiai

Márton Árpád
képe elé

*Két férfi testét domborítja a földhöz
tompá kalapácsaival a nyaknyújtó munka,
s vérvörösre dörzsöli
a vörhenyes testet
a sündisznóhátú tarló . . .*

*Déli harangszó.
Az inakban lágyított
nyirkos ingeket
a bőrhöz fércelik
a küzzadt só
kristályai.*

*S az álom,
az örvénylő álom,
mint kasza-vágta tenyéren a vér,
szétfolyik a földön,
lángra lobban
a föld-nehéz horkolás.*

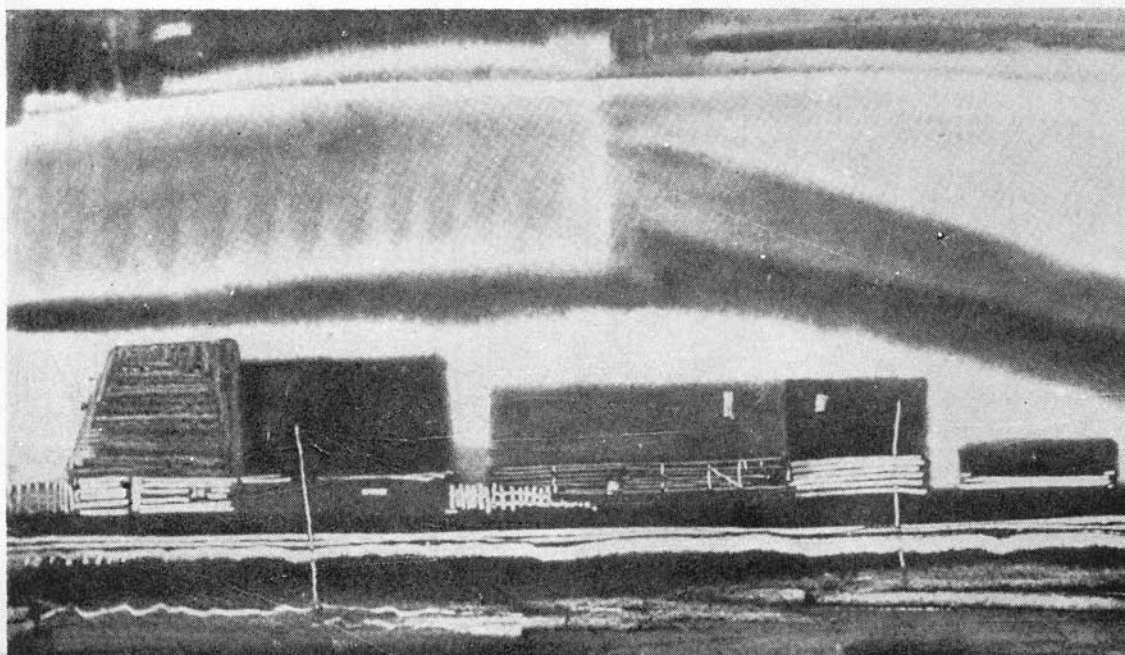
Márton
Árpád:
„A föld fiai“

CSÍKSZEREDAI FIATALOK
MUNKÁIBÓL

Gáll András: Pihenő kaszások

Zsögödi táj

Márton Árpád: Tél